

Zabrana ogovaranja i osuda onih koji ogovaraju (Medina)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

6. džumadel-ula 1446. godine po Hidžri / 8. novembar 2024.

Hvala Allahu, Koji nam je zabranio ogovaranje, spletkarenje, klevetu i zlo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i Koji nas je obasuo Svojim neizmjernim blagodatima, pa zaslužuje da Mu se zahvaljujemo i da Ga spominjemo. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je savjetovao svoj ummet, poučavao ga, usmjeravao i opominjao. Neka su Allahov blagoslov i mir na njega i na njegovu porodicu i ashabe, dokle god neko žuri da zaradi svoju opskrbu.

O muslimani, neka bogobožnost bude vaša opskrba, a ahiret vaš cilj, i iskoristite svoj život u pokornosti Allahu. Bolje je jedna riječ koja vas vodi pravim putem nego strast koja vas zavodi: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i ne umirite osim kao muslimani." (Ali Imran, 102)

O muslimani! Kada čovjek pazi na svoj govor, to je znak razuma, čistoće duše i snage vjere. Onaj čije je srce zdravo, njegov jezik postupat će ispravno. Čestiti ljudi, oni koji se boje kazne i polaganja računa za loša djela, udaljavaju se od ogovaranja i izbjegavaju slušati one koji ogovaraju i ne prihvataju ogovaranje. Oni ne ogovaraju nikoga i ne dopuštaju da se bilo ko ogovara u njihovom prisustvu, zbog zlih posljedica ogovaranja, izazivanja mržnje i narušavanja bratstva. Felas je rekao: "Nikada nisam čuo da Vekia govori loše o bilo kome." Ebu Asim je rekao: "Nikada nisam ogovarao muslimana, otkako sam saznao da je Allah zabranio ogovaranje." Sehl ibn Abdullah rekao je: "Jedna od osobina iskrenih je da ne ogovaraju, niti se u njihovom prisustvu bilo ko ogovara." Neki učenjaci su rekli: "Upoznali smo prethodnike, oni nisu vidjeli ibadet u postu i namazu, već u suzdržavanju od

vrijeđanja ljudi." Ijas ibn Muavija ibn Kura rekao je: "Najbolji među njima bili su oni najčistijih srca i oni najmanje skloni ogovaranju."

Kada bi dobri prethodnici nabrajali vrline pobožnog čovjeka i hvalili ga, govorili su, između ostalog: "Nije bilo ogovaranja u njegovom društvu." Abdullah ibn Ebu Zekerija nije dozvoljavao ogovaranje u svom prisustvu i govorio je: "Ako spominjete Allaha, pomoći ćemo vam, a ako spominjete ljude, ostavit ćemo vas."

Ogovaranje je hrana zlih ljudi i njiva grijeha. Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: "Ogovaranje je zabranjeno prema konsenzusu." Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Nema razilaženja da je ogovaranje veliki grijeh, i ko ogovara treba da se pokaje Allahu." U Kur'anu je jasno navedena zabrana ogovaranja. Uzvišeni Allah kaže: "I ne ogovarajte jedni druge. Zar bi neko od vas volio da jede meso mrtvog brata svog – a vama je to odvratno" (El-Hudžurat, 12), tj. kao što vam je to prirodno odvratno, tako to treba da vam bude i vjerski odvratno.

Amr ibn El-As, radijallahu anhu, prošao je pored mrtvog magarca i rekao nekim svojim prijateljima: "Čovjeku je bolje da jede meso ovog magarca, sve dok se ne zasiti, nego da jede meso svog brata muslimana (tj. da ga ogovara)." (Ebu Šejh el-Asbahani)

Ogovaranje podrazumijeva spominjanje nečijih mahana u odsustvu. Ogovaranje podrazumijeva da spomeneš svog brata muslimana po onome što on ne voli. Neki učenjaci su kazali: "Ogovaranje je spominjanje čovjeka po onome što bi mu bilo neugodno ako bi to čuo, bilo da spominješ njegovu fizičku mahanu, porijeklo, karakter, djelo, govor, vjeru ili svjetovni život, čak i odjeću, kuću ili životinju. Ogovaranje nije ograničeno samo na govor, već se i aluzije tretiraju kao i direktno spominjanje, djela su kao riječi, a geste, nagovještaji, znakovi, mimika, pokreti i pisanje, sve to spada u ogovaranje."

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Znate li šta je ogovaranje?" Prisutni su rekli: "Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju." "Spominjanje vašeg brata po onome što on ne voli", reče on. Upitali

su: "A šta ako je pri mom bratu ono što govorim?" "Ako je pri njemu ono što govoriš, onda si ga ogovorio, a ako nije pri njemu to što govoriš, onda si ga oklevetao", odgovorio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim)

Ebu Berza el-Eslemi, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "O vi koji ste povjerovali samo na jeziku, a iman nije ušao u vaša srca, ne ogovarajte muslimane i ne pratite njihove mahane. Ko bude pratio njihove mahane, Allah će pratiti njegove mahane, a čije mahane Allah bude pratio, osramotit će ga u njegovoj kući." (Ebu Davud)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Rekla sam Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: 'Dosta ti je što je Safijja takva i takva', misleći na njene fizičke karakteristike (bila je niskog rasta), a on je rekao: 'Izgovorila si riječ koja bi zamutila more kad bi se pomiješala s njim.'" Također je rekla: "Oponašala sam nekoga pred njim, pa je rekao: 'Ne bih volio da oponašam nekoga i da imam ovo i ono.'" (Ebu Davud i Tirmizi)

Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Ovaj hadis je jedna od najvećih i najdirektnijih osuda ogovaranja. Ne znam ni za jedan drugi hadis koji do te mjere osuđuje ogovaranje." Hasan el-Basri rekao je: "Tako mi Allaha, ogovaranje brže uništava čovjekovu vjeru nego što rane uništavaju njegovo tijelo."

O muslimani, ne uživajte u ogovaranju, ne uživajte u društvu onih koji ogovaraju i ne uzimajte olahko ono što je Allah zabranio. Mrzite ono što Allah mrzi i izbjegavajte ono što vam je naredio da izbjegavate. Ne popuštajte prijateljima i poznanicima u ogovaranju i napadanju ljudi. Jezid ibn Muhelleb savjetovao je svom sinu: "Čuvajte se vrijeđanja ugleda ljudi, jer slobodan čovjek ne bi mijenjao svoju čast ni za šta drugo." Jedan čovjek savjetovao je svoje sinove: "Kad se sastanete, pričajte o sebi i ostavite ogovaranje." Kutejba ibn Muslim čuo je jednog čovjeka kako ogovara drugog, pa mu je rekao: "Stani, tako mi Allaha, upravo si sažvakao zalogaj koji plemeniti ljudi već dugo odbijaju."

Nesretnik je onaj koji ogovara, napada, kleveće i vrijeđa, usmjeravajući svoj jezik prema časti živih i mrtvih, ne mareći za posljedice, ne stideći se ljudi i ne bojeći se

Stvoritelja. On je taj kojem je uskraćeno dobro, i koji je prezren, proklet i nesretan. Vuhejb ibn Verd rekao je: "Tako mi Allaha, suzdržati se od ogovaranja draže mi je nego dati brdo zlata u sadaku."

Zato se bojte Allaha i čuvajte se ogovaranja prije nego što vam život prođe, mjesec zamrači, grana osuši i lišće opadne.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni: "O vjernici, bojte se Allaha i budite sa iskrenima." (Et-Tevba, 119)

O muslimani, onaj ko čuje da se ogovara musliman, treba to spriječiti i ukoriti onoga ko to radi. Ako ne prihvati savjet i nastavi ogovarati, treba se udaljiti od njega i napustiti njegovo društvo. Mejmum ibn Sejjah nije ogovarao niti je dozvoljavao drugima da ogovaraju u njegovom prisustvu: savjetovao ih je, a ako ne bi prestali, napuštao je njihovo društvo.

O muslimani, zaštitite svoje uši od slušanja ogovaranja. Amr ibn Atba rekao je: "Čuvaj svoje uši od slušanja ružnog govora, kao što čuvaš svoj jezik od izgovaranja."

Onaj ko ogovara treba se pokajati, prestati s ogovaranjem, žaliti zbog svog djela i odlučiti da se više neće vraćati na to. Prema ispravnom mišljenju učenjaka, ne mora obavijestiti onoga koga je ogovarao, niti tražiti oprost od njega, jer obavješćavanje može prouzročiti tugu, svađu, neprijateljstvo, ili još veće zlo. Ibn Mubarek je rekao: "Nemojte ga povrijediti dvaput." Treba moliti Allaha za oprost i činiti dovu za osobu koju je ogovarao, što predstavlja dobro prema njoj umjesto nepravde.

Donosite salavate i selame na Ahmeda, uputitelja i šefadžiju. Na onoga ko donese jedan salavat na Muhammeda, Allah donese deset salavata.

